

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA
O IZVLAŠTENJU, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O IZVLAŠTENJU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavaka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. - pročišćeni tekst, dalje: Ustav).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima objavljenim u „Narodnim novinama“ broj 153/09. uvedeni su specijalizirani upravni sudovi te Visoki upravni sud Republike Hrvatske, koji sudovi su, sukladno odredbi članka 34. podstavka 1. toga Zakona započeli sa radom dana 1. siječnja 2012. godine.

Prema odredbi članka 20.a Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 150/05., 16/07., 113/08., 153/09., 116/10., 122/10. – pročišćeni tekst, 27/11. i 130/11., dalje Zakon o sudovima) upravni sudovi odlučuju:

1. o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela,
2. o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela,
3. o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora i
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 114/01.) uvedena je nadležnost županijskih sudova za postupanje po tužbama protiv drugostupanjskih rješenja o izvlaštenju, dakle protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela, time što je iza Glave V. toga Zakona dodana Glava V.a i članci 42.a - 42.h kojima je propisano da se protiv drugostupanjskog rješenja o izvlaštenju može podnijeti tužba mjesno nadležnom županijskom sudu te daljnje postupanje po toj tužbi, primjenom Zakona o upravnim sporovima.

Navedena nadležnost županijskih sudova po odredbama Glave V.a Zakona o izvlaštenju u suprotnosti je sa ustanovljenom nadležnošću upravnih sudova po Zakonu o sudovima i Zakonu o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 20/10., dalje Zakon o upravnim sporovima).

U cilju jasnog razgraničenja nadležnosti ustanovljenih sudova i odgovarajuće primjene važećih zakonskih postupovnih odredaba ukazuje se potrebnim izmijeniti one odredbe Zakona o izvlaštenju koje su zaostale kao prijelazno rješenje u osiguravanju pravne zaštite pred sudovima pune jurisdikcije, a na temelju članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih

prava i temeljnih sloboda („Narodne novine- Međunarodni ugovori“, broj 18/97., 6/99., 8/99., 14/02. i 1/06., dalje Konvencija) i članka 1. Protokola 1. uz Konvenciju te članka 29. stavka 1. Ustava, na što je ukazao Ustavni sud Republike Hrvatske svojim odlukama, broj U-I-745/1999. i U-I-523/2002.

Određivanjem ustrojstva, djelokruga i načina rada upravnih sudova, kao sudova pune jurisdikcije, koji sukladno odredbama Zakona o upravnim sporovima, imaju pravo i dužnost kontradiktorno raspravljati te samostalno izvesti i ocijeniti dokaze, ostvareni su uvjeti za odgovarajuću pravnu zaštitu u postupanju po tužbama protiv drugostupanjskih rješenja o izvlaštenju pred upravnim sudovima.

Stoga je potrebno postojeću nadležnost redovnih županijskih sudova, po važećim odredbama Zakona o izvlaštenju, izmijeniti kako je predloženo, u svrhu dosljedne provedbe ustrojstva, djelokruga i načina rada ustanovljenih upravnih sudova, kao specijaliziranih sudova pune jurisdikcije, sukladno Zakonu o sudovima i Zakonu o upravnim sporovima.

Predložene izmjene obuhvaćaju odredbe članka 21.a stavka 2. i Glavu V.a u kojoj su sadržane odredbe članaka 42.a do 42. h, Zakona o izvlaštenju koje su dodane Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 114/01.), a koje određuju nadležnost i uređuju postupak pred županijskom sudom. Predloženim izmjenama obuhvaćene su i odredbe članka 9. i 10. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 79/06.) kojima su, u članku 42.a, dodani stavci 4. i 5. koji se odnose na vrijednost predmeta spora i kojima je izmijenjen članak 42.a glede nedopuštenosti žalbe i dopuštenosti revizije protiv odluka vijeća županijskih sudova. Kako je navedeno, odredbama Zakona o sudovima i Zakona o upravnim sporovima uređeno je ustrojstvo, djelokrug i rad upravnih sudova s određenjem sadržaja tužbe i s ostvarenjem jamčenog preispitivanja odluka upravnog suda putem žalbe kao redovnog pravnog lijeka o kojoj odlučuje ustanovljeni Visoki upravni sud Republike Hrvatske.

Stupanjem na snagu Zakona o sudovima i Zakona o upravnim sporovima te početkom rada upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske omogućen je odgovarajući postupak zaštite temeljnih prava sukladno članku 6. stavku 1. Konvencije u svezi s člankom 1. Protokola 1 uz Konvenciju. Stoga se prethodno prijelazno rješenje sadržano u navedenim odredbama Zakona o izvlaštenju ukazuje nepotrebnim i suprotnim ustanovljenom ustrojstvu i djelokrugu rada sudova u Republici Hrvatskoj.

Predložena izmjena u cijelosti se odnosi na postupovne odredbe i stoga dovodi do primjene u postupcima koji su u tijeku. Stoga je u članku 2., kojim je izmijenjen članak 21.a stavak 2. izričito propisano da se sudska zaštita u postupcima izvlaštenja osigurava pred mjesno nadležnim upravnim sudovima te je ujedno stavkom 2., kojim je dodan stavak 3. u članku 21.a propisano da su postupci izvlaštenja pred mjesno nadležnim upravnim sudovima hitni.

U članku 4. propisuje se da će županijski sudovi zaprimljene predmete koji se odnose na postupke izvlaštenja, a nisu pravomoćno dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona ustupiti mjesno nadležnim upravnim sudovima, s time da će se sudski predmeti koji su

zaprimljeni pred županijskim sudovima, a neće biti dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršiti po odredbama Zakona o upravnim sporovima (»Narodne novine«, br. 53/91., 9/92. i 77/92.). Ujedno je propisano, da će zbog složenosti upravne stvari, kao i radi boljeg razjašnjenja stanja stvari, sud odlučiti u ovim predmetima na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

Naime, člankom 34. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“ broj 53/91., 9/92. i 77/92.) predviđeno je da u upravnim sporovima sud rješava u nejavnoj sjednici (stavak 1.), a da se zbog složenosti sporne stvari, ili ako inače nađe da je to potrebno radi boljeg razjašnjenja stanja stvari, kao i kada to stranka predloži, sud može odlučiti da se održi usmena rasprava.

Kako bi se udovoljilo člankom 6. Konvencije, a što je bio razlog za propisivanje nadležnosti županijskih sudova u postupcima izvlaštenja, te omogućilo kontradiktorno raspravljavanje te utvrđivanje činjeničnog stanja u predmetima izvlaštenja, bilo je nužno odstupiti od načela da upravni sud rješava u nejavnoj sjednici i propisati da mjesno nadležni upravni sud zbog složenosti upravne stvari izvlaštenja, kao i radi boljeg razjašnjenja stanja stvari, odlučuje na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

Izmjena Zakona o izvlaštenju se predlaže radi razgraničenja nadležnosti u odnosu na predmete koji su u prijelaznom razdoblju zaprimljeni i rješavani pred sada nenadležnim županijskim sudovima.

Predloženom izmjenom dosljedno će se provesti razgraničenje nadležnosti za postupanje u upravnim sporovima za koje su, sukladno Zakonu o sudovima i Zakonu o upravnim sporovima nadležni upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske.

Člankom 1. predloženog Zakona o izmjenama Zakona o izvlaštenju izvršeno je usklađenje sa Zakonom o prostornom uređuju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07., 38/09., 55/11. i 90/11.) budući da se izvod iz detaljnog plana uređenja više ne izdaje.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osobito opravdani razlozi za donošenje ovog Zakona u smislu odredbe članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj 6/02. – pročišćeni tekst, 41/02., 91/03., 58/04., 39/08. i 86/08.) stječu se u nužnosti sprječavanja istodobnog postupanja po predmetima izvlaštenja na sudovima različite vrste.

Iz istih razloga se predlaže da Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o izvlaštenju stupi na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O IZVLAŠTENJU

Članak 1.

U Zakonu o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 9/94., 35/94., 112/00., 114/01., 79/06. i 45/11.) u članku 20. stavak 1. točka 7. riječi: „izvod iz detaljnog plana uređenja, odnosno“ brišu se.

Članak 2.

Članak 21.a stavak 2. mijenja se i glasi:

„Sudska zaštita u postupku izvlaštenja osigurava se pred mjesno nadležnim upravnim sudovima.“

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Postupci izvlaštenja pred mjesno nadležnim upravnim sudovima su hitni.“

Članak 3.

Glava V.a „Postupak pred županijskim sudom“ i članci 42.a-42.h brišu se.

Članak 4.

Županijski sudovi će zaprimljene predmete koji se odnose na postupke izvlaštenja, a nisu pravomoćno dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, bez odgađanja ustupiti nadležnim upravnim sudovima.

Sudski predmeti koji su zaprimljeni pred županijskim sudovima, a neće biti dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, mjesno nadležni upravni sudovi dovršit će se po odredbama Zakona o upravnim sporovima (»Narodne novine«, br. 53/91., 9/92. i 77/92.), s time da će zbog složenosti upravne stvari, kao i radi boljeg razjašnjenja stanja stvari, sud odlučiti na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

S obzirom da se prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07., 38/09., 55/11. i 90/11.) izvod iz detaljnog plana uređenja više ne izdaje potrebno je izvršiti usklađenje na način kako je to predloženo ovom odredbom.

Uz članak 2.

Predlaže se izmjena članka 21.a stavka 2. kojom odredbom se određuje da se sudska zaštita u postupku izvlaštenja osigurava sukladno člancima 42.a–42.h Zakona o izvlaštenju, a koji članci su brisani člankom 3. ovog Zakona s obzirom da su suprotni sadašnjem ustrojstvu i djelokrugu sudbene vlast i razgraničenju nadležnosti redovnih i upravnih sudova te se izričito propisuje da se sudska zaštita u postupcima izvlaštenja osigurava pred mjesno nadležnim upravnim sudovima. Ujedno se dodaje stavak 3. u članku 21.a kojim se propisuje da su postupci izvlaštenja pred mjesno nadležnim upravnim sudovima hitni.

Uz članak 3.

Predlaže se brisanje Glave Va. u kojoj su sadržane odredbe članka 42.a do 42. h, dodanih u Zakon o izvlaštenju člankom 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, broj 114/01.) kao odredaba suprotnih sadašnjem ustrojstvu i djelokrugu sudbene vlast i razgraničenju nadležnosti redovnih i upravnih sudova.

Uz članak 4.

U ovoj (prijelaznoj) odredbi predlaže se ustupanje nedovršenih predmeta nadležnim upravnim sudovima, i to bez odgađanja, radi sprječavanja istodobnog postupanja po predmetima izvlaštenja na sudovima različite vrste (stavak 1.) te se ujedno propisuje da će mjesno nadležni upravni sudovi sudske predmete koji su zaprimljeni pred županijskim sudovima, a neće biti dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona i bit će njima ustupljeni, dovršiti po odredbama Zakona o upravnim sporovima (»Narodne novine«, br. 53/91., 9/92. i 77/92.), s time da će mjesno nadležni upravni sudovi biti u obvezi odlučiti na temelju usmene, neposredne i javne rasprave, zbog složenosti upravne stvari, kao i radi boljeg razjašnjenja stanja stvari.

Uz članak 5.

Propisuje se stupanja na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Zakon o izvlaštenju („Narodne novine“ broj 9/94., 35/94., 112/00., 114/01., 79/06. i 45/11.)

Članak 20.

Uz prijedlog za izvlaštenje mora se podnijeti:

1. dokaz da je korisnik izvlaštenja prethodno s vlasnikom nekretnine pokušao sporazumno riješiti pitanje stjecanja prava vlasništva određene nekretnine (pismena ponuda, javni oglas i sl.),
2. izvod iz zemljišnih ili drugih javnih knjiga u kojima se upisuje vlasništvo na nekretninama, koji sadrži podatke o nekretnini za koju se predlaže izvlaštenje, odnosno katastarske i druge podatke ako takve knjige ne postoje ili se stanje iz zemljišnih knjiga ne slaže s postojećim posjedovnim stanjem,
3. izvod iz posjedovnog lista,
4. dokaz o utvrđenom interesu Republike za izgradnju objekta ili izvođenje radova na toj nekretnini,
5. dokaz u smislu članka 18. stavka 1. ovoga Zakona,
6. dokaz da korisnik izvlaštenja ima osigurana posebna sredstva položena kod banke, u visini približno potrebnoj za davanje naknade za izvlaštenu nekretninu i troškove postupka, odnosno dokaz o osiguranoj drugoj odgovarajućoj nekretnini,
7. izvod iz detaljnog plana uređenja, odnosno pravomoćna lokacijska dozvola za izvođenje radova za koje se predlaže izvlaštenje te potvrđen parcelacijski elaborat.

Osiguranje posebnih sredstava iz stavka 1. točke 6. ovoga članka može se izvršiti sukladno propisima o obveznim odnosima i deviznom poslovanju.

Članak 21.a

O izvlaštenju u prvom stupnju odlučuje ured državne uprave nadležan za imovinskopravne poslove u županiji, odnosno ured Grada Zagreba nadležan za imovinskopravne poslove (u daljnjem tekstu: ured državne uprave), a u drugom stupnju odlučuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Sudska zaštita u postupku izvlaštenja osigurava se sukladno člancima 42.a–42.h ovoga Zakona.

GLAVA V.a POSTUPAK PRED ŽUPANIJSKIM SUDOM

Članak 42.a

Protiv drugostupanjskog rješenja o izvlaštenju može se podnijeti tužba mjesno nadležnom županijskom sudu.

Tužba se može podnijeti u roku od 30 dana od dana dostave drugostupanjskog rješenja stranci koja je podnosi.

Tužba iz stavka 1. ovoga članka se može podnijeti i iz razloga što drugostupanjsko tijelo nije u zakonom propisanom roku odlučilo o žalbi.

Tužitelj je u tužbi dužan naznačiti novčanu vrijednost predmeta spora.

Na određenje vrijednosti predmeta spora na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku.

Članak 42.b

U postupku izvlaštenja pred županijskim sudom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o upravnim sporovima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 42.c

O tužbi odlučuje vijeće županijskoga suda sastavljeno od tri suca na javnoj raspravi, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Predsjednik vijeća će rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da postoje procesni nedostaci koji onemogućavaju postupanje po tužbi.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka dopušten je prigovor u roku od 8 dana od dana primitka rješenja, o kojem odlučuje vijeće iz stavka 1. ovoga članka na nejavnoj sjednici.

Vijeće može rješenjem odbaciti prigovor, odbiti prigovor kao neosnovan ili poništiti rješenje kojim se tužba odbacuje i povodom tužbe nastaviti postupak.

Članak 42.d

Ako su u upravnom postupku učinjene osobito teške povrede postupka ili je materijalno pravo očigledno pogrešno primijenjeno, vijeće može iz tog razloga na nejavnoj sjednici presudom poništiti upravni akt i bez dostave tužbe na odgovor.

U slučaju iz članka 32. Zakona o upravnim sporovima rješenje donosi predsjednik vijeća.

Članak 42.e

Vijeće raspravlja i odlučuje na temelju činjenica koje su iznesene u upravnom postupku.

Stranka u tužbi ne može iznositi nove činjenice, ali može predložiti nove dokaze u pogledu činjenica koje je iznijela u upravnom postupku.

U slučaju iz članka 42.a stavka 3. ovoga Zakona vijeće će o tužbi odlučiti na temelju činjenica koje su iznesene u tužbi i odgovoru na tužbu tuženoga tijela, ako isto odgovori u određenom roku, a najkasnije do sjednice vijeća.

Članak 42.f

Vijeće o tužbi odlučuje presudom ili rješenjem.

Vijeće će rješenjem odbaciti tužbu, ako to nije učinio predsjednik vijeća.

Presudom se tužba uvažava ili odbija kao neosnovana.

Ako se tužba uvažava, vijeće će:

- poništiti drugostupanjsko i prvostupanjsko rješenje i odbaciti zahtjev za izvlaštenje,
- poništiti drugostupanjsko rješenje i uputiti predmet drugostupanjskom tijelu na ponovno odlučivanje,
- poništiti drugostupanjsko i prvostupanjsko rješenje i uputiti predmet prvostupanjskom tijelu na ponovno odlučivanje,
- poništiti drugostupanjsko rješenje ili poništiti drugostupanjsko i prvostupanjsko rješenje i odlučiti o žalbi, odnosno zahtjevu.

Članak 42.g

Protiv odluke vijeća nije dopuštena žalba.

Protiv odluke vijeća dopuštena je revizija.

U postupku povodom izjavljene revizije na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku.

Članak 42.h

Postupci izvlaštenja su hitni.

KRATAK SAŽETAK

UZ PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O IZVLAŠTENJU

S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Županijski sudovi nadležni su za postupanje po tužbama podnesenim protiv odluka Vlade Republike Hrvatske te rješenja Ministarstva pravosuđa, kao drugostupanjskog tijela, kojima se odlučuje u upravnim stvarima izvlaštenja primjenom Zakona o upravnim sporovima, propisuje važeći Zakon o izvlaštenju.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima uvedeni su specijalizirani upravni sudovi te Visoki upravni sud Republike Hrvatske.

Stoga je potrebno postojeću nadležnost redovnih županijskih sudova izmijeniti kako je predloženo, u svrhu dosljedne provedbe ustrojstva, djelokruga i načina rada ustanovljenih upravnih sudova, kao specijaliziranih sudova pune jurisdikcije.

Razlog za propisivanje nadležnosti županijskih sudova za postupanje u ovim upravnim sporovima bila je potreba za dosljednom primjenom članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članka 1. Protokola 1. uz Konvenciju te članka 29. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske, kako bi se omogućilo kontradiktorno raspravljanje i izvođenje dokaza radi utvrđivanja činjeničnog stanja, a na što je ukazao i Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj: U-I-745/1999 od 8. studenoga 2000. godine.

Određivanjem ustrojstva, djelokruga i načina rada upravnih sudova, kao sudova pune jurisdikcije, koji sukladno odredbama Zakona o upravnim sporovima, imaju pravo i dužnost kontradiktorno raspravljati te samostalno izvesti i ocijeniti dokaze, ostvareni su uvjeti za odgovarajuću pravnu zaštitu u postupanju po tužbama protiv odluka i rješenja u upravnim stvarima izvlaštenja.

Predloženom izmjenom dosljedno će se provesti razgraničenje nadležnosti za postupanje u upravnim sporovima za koje su, sukladno Zakonu o sudovima i Zakonu o upravnim sporovima nadležni upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske.